

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

De ce obosim?

În „țara
cu șapte lacăte“

În acest număr:

ÎMBRĂȚIȘAREA PITONULUI

Începînd din numărul viitor:

OMUL CARE N-A FOST LĂSAT SĂ MOARĂ

La un centru de exploatare forestieră din ținutul Krasnoiarsk
(Citiți în pag. a 3-a „Din brazi și molizi“)

Iarnă

Foto: I. Lunkov

Pagina de umor

Duhurile
slăbiciunii

Cum a fost
creat cangurul

ANUL XXII

50

(1135)

16 decemb. 1966

12 pagini, 1 leu

MOMENTE

Familia Korabel

Timplarii din Lodeinopolsk sînt vestiți din moși-strămoși. Ei înalță case și construiesc corăbii încă de pe vremea lui Petru cel Mare.

Vasili Ivanovici, urmașul acestor meșteri, el însuși un meșter dibaci, este capul unei familii numeroase. Copiii lui trăiesc la Kemî, lângă Viborg și în satele din jur. Sînt învățători, conduc locomotive, ară pămîntul. Tamara, cea mai mică dintre ei, a terminat liceul și e responsabilă unui club sătesc.

Cu prilejul sărbătorilor, Vasili Ivanovici își vizitează copiii și se întoarce acasă mulțumit și plin de sine.

— Șapte ani și toți sînt oameni, obișnuiește el să spună.

„Toți sînt oameni!“ Vasili Ivanovici pronunță cuvintele acestea cu un fel de solemnitate, ca un bătrîn constructor de nave, care știe cît e de trainică corabia lui și cît nîci o furtună n-o poate abate din cale.

Respect

Am scris un reportaj despre pădurar. Reportajul i-a plăcut. După cîteva zile, pe un ger de 30 de grade, l-am înfîlșit din nou.

— Hai cu mine în pădure, Nikolaei, mi-a spus el.

— E un ger năprasnic. O să înghețăm.

— Adevărat, e frig. Dar merge...

— De ce să ne grăbim? L-am întredat eu mirat.

S-a fîsticit puțin și mi-a explicat: — Vezi, ai arătat că mă respect și vreau să-ți arăt și eu că te respect. Am putea bea o jumătate... Dar asta ar fi prea simplu. Mai bine să dăm o raită prin pădure, să-ți arăt cum trăiește și cum respiră pădurea. Asta n-o știi decît puțin.

Oleg Seștinski

VITRINA

Destine încrucișate

Romanul lui Nikolai Evdokimov* extrage esența genului, încrucișînd destinele cîtorva eroi. Întîmplarea joacă, aici, un rol important. Poliakov se întîlnește cu Zina la terminarea războiului, pe locurile unde vujetul luptei nu s-a stîns încă. Același concurs de împrejurări i-o va scoate în cale pe Lena, actuala lui soție și tot hazardul îi silește pe Poliakov, după mulți ani, să refacă drumul spre casa dragostei lui dintîi.

Dar spontaneitatea pe care o presupune maniera este adesea stînjinită de intervențiile cam dure ale autorului, care nu pregetă să întrerupă cursul firesc al narațiunii, evitînd astfel momente de tensiune autentică. E drept, asemenea momente nu lipsesc cu totul, dar se simte că ele au figurat în schema prestabilită a autorului și nu țîșnesc din desfășurarea firească a materialului epic.

La baza romanului se află o întîmplare petrecută de demult. Dragostea lui Poliakov pentru Zina s-a soldat cu un copil, de care tatăl nu știe multă vreme, pentru că renunțase la iubita lui, din calcule meschine. Aparent, renunțarea aceasta nu i-a afectat prea mult existența. Poliakov și-a terminat facultatea, a avansat rapid pe treptele ierarhiei funcționărești și începutul povestirii îl găsește directorul unei uzini importante. S-a căsătorit, mai apoi, cu o femeie care îl iubește, iar cel de al doilea copil, eel legitim, îi înfrumusețează existența. Totul pare să fie în ordine, pînă cînd, în ziarul local, apare o notă critică, privitoare la unele atitudini grosolane ale lui Poliakov față de personalul subaltern. E o lovitură neașteptată la care

* N. Evdokimov: „Memoria își are legile ei“, revista „Znamea“ nr. 6—7/1966.

Fata cu pupăza

Linogravură de A. Ilina

se adaugă, imediat, a doua: apariția Variei, fiica lui nelegitimă, care vrea să-și cunoască tatăl. E o dorință curată, lipsită de orice interes, pe care Poliakov, însă, n-o poate înțelege atunci. Ceea ce nu înseamnă că eroul romanului e un tip funcnamente obtuz, incapabil de sentimente autentice. În el se împletește, într-o singură țesătură, avînturile nobile cu pornirile josnice. De aceea, cele două șocuri nu rămîn fără rezultat. Hotărîrea lui de a o revedea pe Zina și de a recunoaște paternitatea Variei nu este inexplicabilă, iar momentul reîntîlnirii, cu căința lui autentică rusească, este pe deplin justificat (mai puțin justificat este atacul de cord, cu care autorul își răpune personajul, pe neașteptate).

Cîteva pagini de proză bună îi sînt prilejuate autorului și de prima iubire a Variei pentru Andrei. Sărutul candid, cu așteptarea plină de presimțiri, ca și sentimentele lor confuze, sînt bine înregistrate și respiră o puritate curceroare.

Discuțiile în jurul comportării eroului principal, tipurile pe care le creionează, problematica întru totul actuală conferă romanului o anumită valoare, în ansamblul literaturii sovietice contemporane.

P. G.

MICĂ ISTORIE LITERARĂ

Un vechi salon literar

La una din intersecțiile străzii Rileev, din Moscova, se află o casă ce a adăpostit între zidurile ei cîteva generații de scriitori și artiști ruși. Ea și-a deschis ușile, primitoare, pentru Lev Tolstoi și I. S. Aksakov, pentru F. I. Tiutcev, A. F. Pisemski și A. A. Fet. Iată de ce nu ni se pare lipsită de interes schița ei biografică.

Casa a fost construită după incendiul din Moscova de către Napoleon. Primul ei proprietar a fost baronul Vladimir Ivanovici Steinghel. Apropiat de cercurile decembriștilor, baronul le-a pus casa la dispoziție din care cauză, după înăbușirea răscoalei, a fost arestat și deportat în Siberia.

După ce a trecut din proprietatea locotenentului Nikolai Ivanovici Hlebnikov în cea a văduvei lui Vladimir Ivanovici Panaev, casa a intrat în

orbita vieții literare moscovite. Dar strălucirea ei deplină a început abia atunci cînd proprietarul casei a devenit Mihail Nikolaevici Lopatin. Familia acestuia a întreținut strînse legături de prietenie cu familia lui Lev Tolstoi. Marele scriitor era adesea oaspetele Lopatinilor și, între zidurile acestei case, a fost prezentată pentru prima oară, de către un cerc de amatori, piesa „Roadele învățaturii“. Era, de altfel, și perioada în care casa lui Lopatin devenise un adevărat „salon“ literar, prin care s-au perindat scriitorii amintiți mai sus.

Casa, veche de 150 de ani, este socotită monument istoric, atît pentru valorile ei arhitecturale, cît și pentru rolul pe care l-a jucat în viața literară moscovită.

VIAȚA LITERARĂ

Creația lui Dostoevski

Casa-muzeu F. M. Dostoevski adăpostește cu regularitate un șir de manifestări istorico-literare cu privire la creația marelui scriitor. Aici au loc sesiuni de comunicări științifice referitoare la viața și opera scriitorului și la influența creației sale asupra literaturii universale.

Participanții la aceste sesiuni au ascultat comunicările acad. V. Vinogradov despre paginile necunoscute din publicistica lui Dostoevski, care au văzut lumina tiparului în revistele „Vremea“, „Epoha“ și „Grajdanin“.

Referatele lui A. Dolinin („Gorki și Dostoevski“) și A. Belkin („Dobrolinbov și Dostoevski“) au stîrnit discuții vii. Ultimul a încercat să lumineze esența raporturilor dintre Dostoevski și marele critic revoluționar democrat, precum și vederile lor asupra problemelor de creație literară.

Comunicarea lui G. Abramovici despre editarea lucrării regretatului N. Cirkov „Stilul lui Dostoevski“ a fost întîmpinată cu interes, intrucît volumul amintit este rezultatul activității de peste două decenii a autorului lui. Iată cîteva dintre titlurile ultimelor

referate, prezentate aici: „Probleme principale ale cercetării creației dostoevskiene, rezultînd din studiul romanului „Crimă și pedeapsă“ (V. Kojinov), „Paralelă între sistemul de imagini a lui Saltikov-Șcedrin și Dostoevski“ (A. Bociarev), „Numele și prototipurile eroilor literari ai lui Dostoevski“ (M. Altman), „Peisajul în romanul „Crimă și pedeapsă“ (O. Kudriavțev), „Opiniile lui Dostoevski despre literatura rusă“ (S. Koptina), „Garșin și Dostoevski“ (G. Ponomarev), „Ideile și eroii lui Dostoevski“ (M. Gus).

Pe tema „Dostoevski și muzica“ au avut loc cîteva ședințe în care a fost analizată partitura lui Serghei Prokofiev la opera „Jucătorul“ și cea a compozitorului L. Șanacek la „Amintiri din Casa morților“.

O deosebită atenție este acordată înfărmărilor privitoare la studiul operei lui Dostoevski peste hotare. Recent, F. Grim a prezentat un referat cu tema „Răsfoind paginile cărților apărute în străinătate despre Dostoevski“. Referatul se ocupă de analiza a 25 de lucrări apărute în ultimii cincisprezece ani în limbile franceză și germană.

EDITORIALE

„Igor“
— într-o nouă
versiune franceză

La Bruxelles, a apărut de curînd o nouă versiune franceză a „Cîntecului despre oastea lui Igor“. Vechiul monument de cultură rusă și-a găsit în persoana lui Jean Blancov un traducător plin de talent, care a încercat, și a reușit într-o bună măsură, să găsească echivalentul cel mai potrivit pentru un text care, prin vechimea lui și nu numai prin ea, ridică nenumărate obstacole chiar și pentru cei ce îl transeriu în limba rusă modernă.

După cum se știe, textul „Cuvîntului“ este plin de surprize sub raportul sensului și nenumărate paragafe, ce par clare la prima vedere, se dovedesc enigmatice. De aceea, fiecare nou traducător trebuie să folosească terenul desțelenit de predecesorii săi, cu interpretările stilistice unanim recunoscute ca valabile.

Blancov a folosit, în afara textului de bază — care e o ediție academică rusă din 1950 — traduceri făcute pînă la el, în limbile franceză și engleză. El a utilizat, în special, traducerea franceză a lui Henri Grégoire și traducerea în limba engleză a lui V. Nabokov, apărută la Londra, în 1961.

Ediția engleză l-a influențat pe Blancov sub raportul încercării de a reda, cît mai adecvat, originalitatea literară a vechiului manuscris. Textul francez l-a influențat, însă, prin forța impregurării într-o mai largă măsură pe noul traducător. El a fost obligat, adesea, să-și urmeze îndeaproape predecesorul. Cu toate acestea, versiunea lui Blancov nu este o copie a traducerii lui Grégoire. Blancov se dovedește mai îndrăzneț în folosirea arhaismelor și în construcția versului, încercînd și o mai bună redare a ritmului original. Această este, de altfel, principala calitate a noii traduceri.

cartea

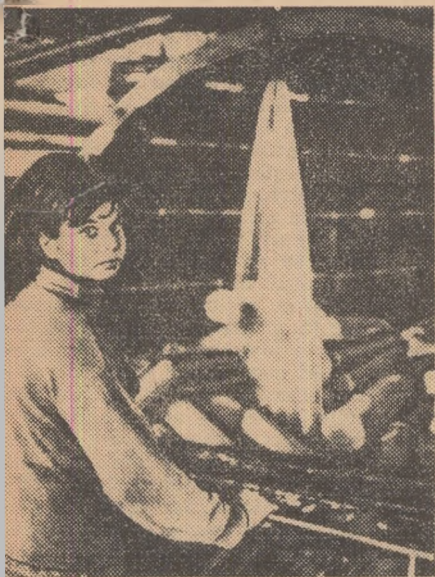

INDUSTRIA LEMNULUI

Din brazi și molizi

Indemînarea muncitorilor forestieri din jurul Bratskului se manifestă nu atât la tăierea în câteva secunde a copacilor cu fierăstrăul mecanic, cît mai cu seamă la adunarea buștenilor în legături de 25 m³ și încărcarea lor cu ajutorul țapinelor, cablurilor de sîrmă și tractoarelor de corhănit în puternicele tractoare silvice care le transportă pînă la Marea Bratsk. Copacii cu diametrul mai mic de 12 cm sînt lăsați pe loc. Ramurile de grosimea brațului, rămase după curățire, sînt strinse mai întii cu tractoarele pe liniile somiere și apoi bagate cu vălătucul în pămînt, pentru a servi drept îngrășămînt.

Buștenii călătoresc apoi pe lacul de acumulare pînă în portul forestier, de unde o parte este îndreptată pe calea ferată spre diverse regiuni ale Uniunii

Tuliya Sirobokova supraveghează unul din cilindri uriași, în care buștenii sînt cojiți și spălați.

Sovietice, dar cei mai mulți ajung la Combinatul de celuloză din Bratsk.

Cînd va fi complet gata, această întreprindere uriașă va prelucra anual 10 000 000 m³ de lemn, adică ceva mai mult decît cel mai mare combinat similar aflat în Canada. Vizitarea ei constituie o adevărată excursie, căci se întinde pe o suprafață de 300 ha.

Plăcile de celuloză arată ca mușcovă, dar între buștenii din curtea Combinatului și această banală mușcovă se inter pune un proces deosebit de complicat. Buștenii sînt cojiți, spălați și tăiați în niște mașini care aduc a niște uriașe. Operațiilor mecanice le urmează prelucrarea chimică: materia primă este fiartă cîteva ore sub presiune și cu adăuș de sulfat de sodiu, lătită, filtrată, purificată, uscată. Presată apoi în formă de benzi lungi care se desfășoară în rulouri, celuloza este înțele din urmă tăiată în plăci ușor de manipulat, care reprezintă de fapt doar un semifabricat pentru hirtie, carton, fibre sintetice, materiale plastice, celofan, lacuri de celuloză, terebentină, cofoniu etc., etc. Plăcile de celuloză sînt lizate pe o bandă transportoare pînă a un cîntar, care introduce automatitive de 150 kg într-o presă ce le reduce grosimea la aproape o treime și imprimă pe ele marca fabricii: „Celuloză-sulfat din Bratsk“.

Deșeurile nu există, căci ceea ce nu servește la fabricarea celulozei este folosit pentru obținerea de plăci termolabile și de drojdie furajeră.

Mai mult decît tehnologia complicată impresionează însă completa automati-

zare a Combinatului din Bratsk. Operațiile sînt efectuate de oameni care parcă nici n-ar munci, avînd doar de supravegheat mărunțirea lemnului, fierțul și presarea. Dacă se întîmplă ca o bucată de lemn să se întepenească pe benzile automate care funcționează aproape în tăcere, muncitorul de serviciu o desprinde dintr-o mișcare. În rest stă doar lingă instalație și controlează întregul proces. De aceea la curățirea buștenilor în tambure rotative și sub un curent puternic de apă prezidează deseori fete tinere. Pentru cazul că bucată de 1,25 m provenită din circularele automate se dovedește prea groasă pentru mașina de tocat, există un muncitor care o agată cu țapina și o îndreaptă pe o bandă secundară spre mașina de despicat. Totul dovedește forța creatoare a minții omenești capabilă să degreveze muncitorii de eforturi fizice mari.

Fără cuvinte

URBANISTICA

Aerul orașelor

Ca în toate țările dezvoltate din punct de vedere industrial, aerul marilor orașe sovietice este și el viciat de fumul emanat de fabrici și uzine, îndeosebi de acela produs de întreprinderile cu producție pulverulentă (fabrici de ciment, mori, unele uzine de produse chimice etc). Deși pulberea e deosebit de fină, și deci foarte greu de captat, urbanistii sovietici au reușit totuși să găsească mijloace de combatere perfecționate, care mai ales în ultimul deceniu, în ciuda dezvoltării producției, se dovedesc eficiente.

Printre mijloacele folosite pentru captarea pulberilor și gazelor din atmosferă se numără filtrele electrice, cicloanele, precum și diferite capcane. Cum e și firesc, metodele utilizate pentru purificarea aerului sînt în funcție de tipul de producție. Un rol important l-au jucat, însă, și eficacitatea, calitățile de ordin economic pe care le oferă diversele filtre propuse. De pildă, captatoarele centrifuge, cu rezultate foarte bune, dar care consumă multă apă (pînă la un sfert de litru pe metrul cub de aer epurat) sînt folosite cu precădere în orașele situate în regiuni bogate în precipitații și cursuri de apă și extrem de rar în regiunile secetoase. Filtrele cu ultrasunete care, deși mai costisitoare decît cicloanele și filtrele obișnuite, au avantajul de a capta pulberi oricît de fine și, mai ales, dăunătoare sănătății. Ele mai au calitatea de a recupera particulele de metale și produse chimice prețioase.

Un adevărat flagel pentru puritatea atmosferei îl reprezintă și automobilele: un m³ de gaze de eșapament infestază, făcînd improprii pentru respirație, 100 m³ de aer. Gazele de eșapament conțin multe elemente nocive, ca de pildă benzopiren și gaz carbonic. Lupta împotriva poluării aerului de către automobile îmbracă cele mai diferite aspecte. S-a stabilit că motoarele degajă cantitatea maximă de gaz carbonic în momentul demarării sau al frînării. Iată de ce pasajele subterane de la intersecția străzilor ca și incrușările construite la diferite nivele evită nu numai accidentele, ci și emanațiile nocive. Extinderea electrificării transporturilor urbane reprezintă și ea un mijloc pentru asanarea atmosferei.

În fine, în Uniunea Sovietică au mai fost construiți catalizatori care fac inofensive gazele de eșapament. Deocamdată, însă, în producerea lor nu se poate renunța la platină și paladiu, metale scumpe. De aceea urbanistii se străduiesc să pună la punct mijloace la fel de eficiente, dar mai puțin costisitoare.

INDUSTRIE EXTRACTIVĂ

Tiumen,
un ocean de țitei

Căltătorul care poposește prima oară în regiunea Tiumen este uimit de amploarea care a luat-o aici munca de explorare. În ultimii ani s-a înălțat în acest ținut o adevărată pădure de sonde. Ca o incununare a acestei activități au fost descoperite 30 de mari zăcăminte de „aur negru“. Dezlegarea tainei comorilor din Tiumen, care a început încă din deceniul al patrulea al veacului nostru, se datorește în primul rînd folosirii în ultima vreme a celor mai avansate metode de explorare și exploatare a țiteiului.

Petrolul siberian este de o calitate foarte bună; el are un conținut redus de sulf și de hidrocarburi parafinoase, fiind în schimb bogat în produse petroliere albe. Prelucrarea lui este, de aceea, foarte economică și din ea rezultă un sortiment larg de produse ca benzină, petrol lampant, păcură, bitumuri etc. În plus, zăcămintele din Tiumen au avantajul că se află la mică adîncime.

Viitorul acestor zăcăminte ocupă un loc important în planul cincinal al U.R.S.S. Astfel, pentru 1970 s-au prevăzut să se extragă din bazinul Tiumen 20—25 milioane de tone de țitei.

Se știe, de asemenea, că regiunea Tiumen, îndeosebi nordul ei, este foarte bogată și în gaze. Cele mai mari zăcăminte sînt concentrate nu departe de Berezovo și în zona transpolară din preajma localității Tazovo. La 40 de kilometri de ea s-a descoperit o adevărată comoară estimată după date preliminare la 300 miliarde de metri cubi de gaze.

Explorarea și valorificarea regiunii Tiumen continuă și paralel cu industria ia o mare amploare construcția de așezări muncitorești. Numai în ultimii patru ani aici au venit din alte regiuni circa 200.000 de oameni, pentru care au fost construite pînă în momentul de față 60 de orașele muncitorești. Specialiștii au calculat că peste 15 ani populația noii regiuni economice va spori cu aproape un milion de locuitori. În mod corespunzător va crește și construcția de centre populate — cu circa 100 de așezări moderne.

NAVIGAȚIE MARITIMĂ

Duel cu
coloșii de gheață

La sfîrșitul anului trecut flota sovietică de spărgătoare de gheață s-a îmbogățit cu o puternică navă cu motor diesel electric: spărgătorul de gheață „Kiev“ de 22.000 c. p., care măsoară 122 m lungime și 25 m lățime. În apa liberă de sloiuri el înaintează cu o viteză de 18 noduri.

Curînd după intrarea în rîndul confrăților săi „Kiev“ a făcut prima cursă în Marea Baltică, în fruntea unui convoi de nave. La începutul lui iunie 1966 spărgătorul de gheață a ajuns la Murmansk, portul de bază, iar după cîteva zile a pornit în prima sa expediție polară spre insulele Spitzbergen, cu misiunea de a deschide drum navelor spre cele mai nordice mine de cărbune de pe teritoriul sovietic. Nava a biruit cu ușurință ghetari și a revenit la Mur-

mansk de unde a pornit îndată spre zona Arcticii de vest.

În 1966 condițiile de navigație au fost extrem de dificile. Luna august îndeosebi a fost neobișnuită pentru strîmoarea Vilkițki, din preajma estuarului Obi. Inghetul timpuriu amenința să întrerupă navigația pe Calea maritimă de nord. Dar în urma intervenției spărgătoarelor de gheață „Kiev“ și „Leningrad“ drumul a fost curățat și, în lunile care au urmat pînă la sfîrșitul sezonului de navigație, au trecut cîteva sute de transporturi.

În mod obișnuit ultima navă părăsește regiunea insulei Dickson la sfîrșitul lui octombrie. Anul acesta însă ultima caravană condusă de spărgătorul de gheață „Kiev“ a plecat de acolo în noiembrie, străbătînd fără primejdii drumul spre strîmoarea Kara supra-numită și poarta Arcticii și a ieșit din strîmoarea ghetarilor. La mijlocul lui noiembrie, „Kiev“ a încheiat primul sezon de navigație polară. Pe timpul iernii nava își va continua misiunea în cîteva mări și golfuri.

TRANSPORTURI
AERIENE

Tainicele inițiale

„Yak“, „Mi“ și „Ka“... Misterioase îmbinări de litere, aparținînd parcă unui cod. În realitate e vorba de primele silabe din numele unor constructori de avioane și elicoptere. Conform tradiției sovietice, ele se însoțesc de una sau mai multe cifre, pentru a preciza tipul respectiv de mașină zburătoare.

Astfel, „Yak-40“ este ultimul născut din seria de reactoare create de cunoscutul constructor I.Iakovlev. El are aripi drepte și lungi, o capacitate de 24 de pasageri, o viteză medie de 700 km/oră și o rază de acțiune care merge pînă la 2.000 km. Cele trei reactoare care-l pun în mișcare sînt plasate în partea posterioară a fuzeajului.

Dar principalele avantaje ale noului „Yak“ sînt altele. El nu are nevoie de pistă betonată — pămîntul bătătorit îi ajunge. Pentru a decola și ateriza îi e suficientă o lungime de 600 metri, dar la nevoie se mulțumește și cu 300-350 m. Aceasta îl face foarte indicat pentru legătura cu localități care nu dispun de aerodromuri moderne.

„Mi-8“ este elicopterul înălțat de pe planșeta de desen a doctorului în științe tehnice M.Mil. Dotat cu două motoare de cîte 1500 CP, el are o capacitate de încărcare de 3.000 kg, care pe distanțe mici (pînă la o sută de kilometri) se poate mări cu încă o tonă. Viteza medie este de 220 km/oră.

Un asemenea elicopter poate transporta pînă la 28 pasageri. Dotat cu un pilot automat care funcționează în permanență, el se poate menține timp îndelungat în aer, chiar dacă unul din motoarele sale e în pană. Lipsa de zgomot și de vibrații în cabină, ca și cele două aparate pentru condiționarea aerului îl fac un mijloc agreabil de transport iar prețul combustibilului consumat pe kilometru e foarte redus.

În sfîrșit, „Ka-26“, realizat de biroul de studii condus de N.Kamov, este tot un elicopter, care a fost, însă, supranumit „șasiul zburător“. Asta deoarece cabina lui cu șase locuri e oricînd demontabilă, putînd fi înlocuită cu o platformă sau cu un simplu cîrlig de macara. Cele două motoare, avînd fiecare 325/CP, permit o viteză maximă de 170 km/oră. Raza de acțiune este de 400 km, dar ea poate fi triplată dacă se adaugă rezervoare de benzină suplimentare. Greutatea elicopterului în zbor e de trei tone, iar încărcătura ajunge pînă la 900 kg.

Caracteristic pentru „Ka-26“ e faptul că multe din piesele sale (palele elicelor purtătoare, ampenajul, capota, podeaua cabinei etc.) sînt confecționate din materiale plastice.

Elicoptere din seria „Ka“

ÎMBRĂȚIȘAREA PITONULUI

de I. Ninski

Întâmplări
în India,
cu maimuțe,
elefanți și șerpi

Era o zi însorită de vară. Ne grăbeam, deoarece timpul pe care-l aveam la dispoziție abia de ne îngăduia să facem o baie în bazin și să ne bărbierim, înainte de a ne întâlni cu studenții Institutului pedagogic din Delhi. Deodată, însă, lângă un copac rămușor am simțit o atingere pe umăr și din mână mi-a dispărut săpunul de ras. Nedumerit, am început prin a mă uita cu luare aminte în jur, apoi mi-am ațintit pri-

era fixat un podium special, pe care se afla un fel de fotoliu cu patru locuri.

Ne ocupăram cu teamă locurile și, de sus, din originalul nostru „vehicul”, priveam îngrijorați spre pământ. Aveam și de ce, căci ne aflam cam departe de el...

Apoi elefanții se înconară și, la un semnal al indianului din frunte, porniră la drum. Lângă noi se aflau niște muzicanți: ei începură numaidecât să

formă ciudată de lance, cu laturile extrem de turtite, este vopsit într-o delicată nuanță de verde deschis, abdomenul într-un verde și mai deschis iar botul în roșu.

Dorind să le arate cât mai de aproape șarpele, îmblinzitorul se apropie mult de spectatori, dar aceștia se traseră îndărăt, preferind să urmărească exhibițiile dresorului de la distanță. Pe fața smeadă, aproape tuciuire a hindusului,

se vede că hindusul cunoștea bine deprinderile firoaselor și „protejate” deoarece în clipa în care cobra sări, el își retrase abil mina și făcu câteva pași înapoi.

Șarpele era întăritat la culme. Dar chiar în momentul acela se ivi dintr-un sac o mangustă.

Urmasa celebrei Rikki-Tikki-Tavi, eroina lui Kipling, fu scoasă din sac fără pic de respect și menajamente. Era legată de picior cu o frînghie. Avea cap mic de samur și ochi cu reflexe roșietice. Indată ce zări șarpele, se năpusti la luptă. În primele clipe spectatori scoaseră chiote de bucurie după care incremeniră într-o așteptare mută.

Cobra se și pregătise de apărare și urmărea încordată mișcările dușmanului. O greșală cit de mică, imperceptibilă pentru un neavizat și mangusta ar fi pierit pe loc, otrăvită. Căci cobra atacă fulgerător: ea execută un salt în numai 0,24 de secunde.

Mangusta se învîrti cităva vreme în preajma adversarului și, pe neașteptate, străpunse „linia lui de apărare”, apucându-l de ceafă — procedeu clasic de vînare a șerpilor. Colții ascuțiți ai micuțului patrupele se înfipseră adînc în trupul reptilei, încercînd să o paralizeze. Dar cobra se împotriva cu înverșunare.

Lupta se înțelegea. Cobra se rotea în jurul manguste, încercînd s-o sugruma cu inelele mușchiulosului ei trup. În parte manevra îi reuși: la un moment dat izbucni să prindă micul dar agerul animal în încheștarea ei.

Era un spectacol de neuitat: mangusta nu voia cu nici un preț să scape șarpele din gură, iar acesta, la rîndul lui, încerca să se încolăcească tot mai strîns în jurul adversarului său. Cei doi dușmani se rostogoleau prin iarbă. Perseverență și chibzuită, însă, mangusta descria niște cercuri bine calculate, apăsînd șarpele cu labele de pământ și continuînd să-și înfigă tot mai adînc colții în trupul acestuia. În cele din urmă cobra începu să dea semne de oboseală. Mișcările-i deveniră tot mai lipsite de vlagă, amintînd de o filmare cu încetinitorul. Mai era totuși primejdioasă, puțînd mușca în orice clipă. La un moment dat, însă, hotărîtă să-și biruie cu orice preț dușmanul, mangusta își sprijini solid labele pe gîtul șarpelui și, într-o clipă, capul acestuia fu despărțit de trupul, care începu să se zvircolească spasmodic. Micuța vietate dobîndise o victorie meritată. Îmbătătă de succes, ea înșfăcă praș și încercă să se facă nevăzută cu ea. Dar dresorul, atent, puse imediat piciorul pe frînghie. N-avea timp de pierdut, căci pînă seara trebuia să mai dea cîteva reprezentații. Cu sufletul sfîșiat de regrete, mangusta fu nevoită să-și facă pe voie...

După o scurtă pauză urmă partea a doua a spectacolului. Mai întîi un hindus solid, cu turban pe cap, luă în mînă doi șerpi mici, cenușii, pe care-i arătă spectatoriilor:

— Sînt pui de șerpi — le spuse el.

Apoi scoase dintr-un coș mare un șarpe de dimensiuni impresionante și, în rîpăitul tobei, începu să execute cu el tot felul de exhibiții: îl aruncă pe umeri, ca pe o șubă enormă, îl înfășură de vreo două ori în jurul taliei și încheie reprezentația ridicînd pitonul mult deasupra capului.

(Urmare în pag. 11-a)

Șarpele și cel care-i cîntă

virea în sus. Chiar deasupra mea, la vreo trei metri distanță de pământ, era instalată o familie de maimuțe. Mama strîngea cu duioșie la piept un ghemotoc cafeniu iar doi ștregari ceva mai mărișori făceau niște salturi de te apuca amețeala și gesticulau însuflețiți, bucurîndu-se vădit de festa pe care mi-o jucase tatăl lor. Acesta, un maimuțoi, solid, cu o înfățișare bătaioasă, ținea strîns cu piciorul trofeul.

Am cutezat totuși să mă apropiu de înfricoșătorul animal, dar numaidecât răsună un răcnet de avertizare, care semăna cu un urlat de cîine. Am făcut un pas, dar pater familias se sprijini pe toate cele patru labe și-și rinji la mine colții.

Ce era să fac? N-aveam de ales. Trebuia să bat în retragere.

Maimuțele mă urmăriră un timp cu priviri îngrijorate, în vreme ce capul familiei se mai burzului puțin — pentru orice eventualitate — după care mormăi în limba lui ceva la adresa mea. Și cred că nu era nimic măgulitor.

În consecință, în ziua aceea a trebuit să mă rad la bărbier.

...Locul către care ne îndreptam se numește „Cheiul elefanților”. Da, chiar așa. Nu mă înșelase auzul.

Animalul destinat nouă, o adevărată navă patrupele de uscat, era gata de plecare. Trupul, împodobit cu splendide arabescuri multicolore, era uns cu un strat gros de vopsea uleioasă. Cornacul lui se și instalase „la cîrmă”. Îmbrăcat într-un halat roșu și cu turban verde pe cap, ședea plin de importanță pe grumazul animalului. Îndărătul lui, pe spinarea pachidermului,

cînte din niște instrumente care aveau și arcuș, și țevi pentru suflat, și clopoței.

Șeaua se legăna ritmic, soarele ardea necruțător, acoperișurile ascuțite ale templelor reflectau în jur raze aurii iar jos, în stînga, ceva mai departe de șosea, se zărea oglinda lucie și verde a smaraldului a unui lac.

Din cînd în cînd, elefantul nostru ridica trompa — scotea niște sunete ciudate.

— Clacsonază — fu de părere unul dintre noi, — Regulile de circulație de aici îi permit.

Dar se înșela. Elefantul cerea banane, deși nici zahărul nu-i dispăcea.

Navele patrupele înaintau încet, pe o potecă îngustă de munte, către o cetate străveche. Cînd ajunseră în fața clădirii, elefanții se opriră ca la comandă. Apoi, în timp ce noi vizitam cetatea, coloșii cenușii ne așteptară răbdători la umbra unor copaci cu coroană stufoasă.

...La un moment dat, pe o pajiște din preajma hotelului nostru începu să răsună un răpăit strident de tobă și numaidecît, în mijlocul pajiștei se iviră cîteva dresori ambulanz de șerpi.

Știam că în India există tot felul de șerpi, între care și celebra cobra regală, lungă de cinci metri. În schimb nu știam că în această țară trăiește și șarpele de palmier. Așa încît am fost extrem de surprinși cînd am văzut ciudata vietate, care-ți stîrnește deopotrivă silă și admirație.

Șarpele de palmier e mic, măsurînd abia ceva mai mult de un metru și este foarte viu colorat. Capul, avînd o

lunecă o undă de zîmbet ironic. După ce făcu încă un tur prin arenă cu șarpele de palmier în brațe, el ascunse într-un sac prețioasă comoară de culoare verde și se apropie de colegii lui. Melodia monotonă încetă brusc și dresorii ținură o consfătuire-fulger. Apoi fu anunțat numărul cel mai tare al programului: o luptă între o mangustă și o cobra.

Tobele începură din nou să răpăie ritmic. Dintr-un coș rotund, nu prea înalt, prinse să ridice capul, desfășurîndu-se alene, o cobra. După ce animalul se legăna de cîteva ori în chip ciudat, podoaba albă, asemănătoare cu niște ochelari, începu să se distingă mai clar.

Curînd, asistarăm la un spectacol fără precedent. Dresorul prinse să întărite șarpele, apucîndu-l cu mina chiar de pîtec. După părerea vînătorilor de șerpi și a specialiștilor din crescătoriile de reptile, dresorul își semnase singur sentința de condamnare la moarte. Dar

Incepînd din numărul viitor publicăm
„OMUL CARE N-A FOST LĂSAT SĂ MOARĂ”

o relatare de minut cu minut a unui autentic miracol al medicinei:
după patru morți clinice, celebrul fizician sovietic Lev Landau
a fost redat nu numai vieții, ci și activității sale creatoare.

In căutarea lui Ostap Bender

Regizorul Mihail Șveiter, autorul „Invierii”, se pregătește să ecranizeze la „Mosfilm” binecunoscutul roman al lui Ilia Ilf și Evgheni Petrov, „Vișelul de aur”. Cineaștii a lăsat de o parte prima carte a ciclului, „12 scaune”, din mai multe motive. Primul este acela că socotește cele două romane absolut independente, cu subiectele, problemele și ideile lor, astfel că integritatea viitorului film nu este amenințată. În al doilea rând, pentru că „Vișelul de aur” i se pare o operă mai matură din punctul de vedere al marii literaturi. Și, în al treilea rând, pentru că e mai aproape de vremea noastră. Dacă „12 scaune” este o satiră la adresa moralei și năraurilor nepmanilor și a „foștilor”, „Vișelul de aur”, care descrie anii primului cincinal, pune, după părerea lui Mihail Șveiter, probleme actuale și azi prin acuitatea lor.

Regizorul e conștient că sarcina pe care și-a asumat-o nu va fi ușoară. Romanul lui Ilf și Petrov se bucură de o neobișnută popularitate. Ca în cazul tuturor marilor opere ecranizate, spectatorii vor fi deci de două ori mai exigenți. Evitând formula transpunerii libere a romanului în limbajul cinematografic, Șveiter intenționează să aducă totuși un punct de vedere propriu, lăsându-i autori pe Ilf și Petrov.

Regizorul va colabora cu aceeași echipă cu care a făcut „Invieria”: regizor secund S. Milkina, operator S. Polianov, scenograf A. Freidin, compozitor G. Sviridov.

Distribuția încă nu-i definitivată. Deocamdată au fost aleși interpreții pentru rolurile lui Șura Balaganov, Adam Kozlovici, Mihail Panikovski, Alexandr Koreiko, Zosea. Dar Ostap Bender n-a fost încă găsit. Deși numărul pretendenților — actori cunoscuți și necunoscuți — este mare, căutările continuă. E interesant de subliniat că publicul sovietic participă foarte activ la găsirea celui care va deveni pe ecran „marele maestru al combinațiilor”. Pe adresa studioului și a regizorului au sosit și continuă să sosească scrisori în care se fac propuneri și se dau sfaturi și sugestii.

Omul cu aparatul

Roman Karmen, unul dintre marii einaști documentariști sovietici ai timpului nostru, a implinit 60 de ani. Din ei, mai bine de patruzeci i-a închinat activității neobosite de regizor și operator cinematografic, de scriitor și publicist pasionat.

Dar alegându-și calea grea de povestitor cu aparatul de filmat și cu condeiul, Karmen nu s-a mulțumit niciodată să fie doar un cronicar care fixează evenimente. Caracterul și temperamentul lui artistic respingeau categoric această poziție. În toate filmele documentare, în tot ce le-a spus oamenilor ca scriitor și publicist, el este alături de eroii lui, participă activ la munca și lupta lor.

„Munca” și „lupta” nu sînt aici niște imagini goale de conținut. Cînd în Uniunea Sovietică a început colectivizarea, tînărul operator Roman Karmen, care abia bătea la porțile creației de sine

stătătoare, a colindat țara în lung și în lat însoțit de un aparat mare, greu și incomod, cum erau pe atunci camerele de luat vederi, fixînd pe peliculă pagini de importanță istorică din viața poporului său. Industrializarea țării a găsit în el același cronicar activ și pasionat, prezent la Moscova, unde se născă construcția de mașini, sau în Karakum, în Siberia sau în plină Caspică, unde immortaliza eroismul petroliștilor azerbaidjeni, care silesc marea să-și deschidă rezervoarele de țifei.

Dar spiritul căutător, conștiința de cetățean al epocii sale l-au purtat pe Roman Karmen și peste hotarele Uniunii Sovietice. Lupta eroică a Spaniei revoluționare i-a inspirat cadre zguduitoare, pline de durere și revoltă. După al doilea război mondial, ale cărui fronturi l-au văzut în prima linie cu nelipsitu-i aparat, a fost prezent printre neînfricării luptători ai Vietnamului revoluționar și în Cuba care își izgonea dictatorul singeros, intrînd în familia țărilor socialiste.

De-a lungul celor patru decenii, acest om uscățiv, zvelt, cu părul încăruntat de timpuriu și ochi albaștri atotvăzători, a fost întotdeauna acolo unde se scriau pagini importante ale istoriei epocii noastre dramatice. Cu ochii obiectivului lui Roman Karmen, neobosit călător și căutător, zeci de milioane de oameni au putut vedea multe din evenimentele istoriei universale a ultimelor decenii, au putut cunoaște viața, traiul, particularitățile multor popoare.

Actorii N. Merzlikin și N. Nikitina într-o scenă din filmul „Dis-de-dimineață”, o nouă producție a studioului „Mosfilm”.

Academicianul și aventura

Primăvara trecută, în Uzbekistan a intrat în funcțiune o nouă mină de aur, cu zăcăminte foarte bogate, în regiunea Muruntau.

După ce specialiștii și-au făcut datoria, după ce prima cantitate de metal a fost scoasă la lumina zilei, a venit rîndul cineaștilor uzbeci. Aceștia, evident, au creat o versiune proprie despre descoperirea aurului, dar zborul fanateziei lor nu s-a îndepărtat prea mult de terenul realului, fiindcă a fost finit în friu de autorul scenariului, o predominantă figură a științei uzbece: academicianul A. Akramhogaev, directorul Institutului de gaze și geologie din Tașkent.

Savantul a adus nu numai competența și autoritatea sa ci și o imaginație fecundă — calitate extrem de importantă pentru un film de aventuri. Căci un astfel de film va fi „Ieșit din noapte”. În structura lui, episodul descoperirii aurului va constitui doar punctul de plecare. De aici, ca în orice film de aventuri, acțiunea se va complica, va primi nenumărați afluenți, va face incursiuni adînci în timp și spațiu.

Iată, de exemplu, cum debutează filmul. Un grup de arheologi studiază o veche cetate uzbecă, care a fost cîndva asediată de mongoli. Intre zidurile ei arheologii găsesc săbii și săgeți ale că-

ror virfuri sînt făcute dintr-un aliaj compus din cositor și aur. Acest detaliu îi conduce firește la presupunerea că în apropiere trebuie să existe zăcăminte de aur. Geologii iau locul arheologilor și căutarea începe.

Aceasta este o linie a filmului. Alta, pornind tot de la prezent, se întoarce cu veacuri în urmă, la timpul (secolul VIII) cînd cetatea, condusă de frumoasa și neînfricată împărăteasă Gulmalik, a opus o eroică rezistență asediaților tătari.

După cum se vede, filmul de aventuri al academicianului uzbec se anunță palpitant.

PORTRET

Nina Sazonova

Cinematograful n-a cunoscut-o tînără pe Nina Sazonova. Primul ei film l-a făcut cînd era actriță de teatru cu experiență și o femeie matură. Asta s-a întîmplat acum cîțiva ani, datorită regizorului debutant Pavel Liubimov, care a adus-o pentru înfrînă oară în fața camerei de luat vederi. Cu un fler care nu s-a dezmințit de atunci, Liubimov făcea o prețioasă achiziție pentru ecranul sovietic.

Filmul a fost un scurt metraj: „Mătușa cu violete”. Nina Sazonova, turistă în Bulgaria, era sortită de scenariu să treacă la început nebagată în seamă cu pălăria-i caraghioasă și demodată, împodobită cu violete, în grupul în care străluciau fete frumoase și băieți moderni. Rolul ei începea abia de la un anumit moment.

Dar nu s-a întîmplat așa — și probabil că exact acest efect l-a scontat și tînărul regizor. Inima spectatorilor s-a încălzit chiar de la început pentru „mătușa cu violete”, pentru fața ei parcă cunoscută, simplă și bună, cu privirea puțin tristă, fiindcă au recunoscut în ea pe una din acele femei care, anonime și neobosite, îngăduitoare cu ceilalți și severe numai cu ele însele, duc greul existenței și în perioade calme și în perioade zbuciumate; una din acele femei cărora li se adresează, în primul rînd, omagiul cuprins în vorbele „sarea pămîntului”.

Explicația prizei la public a acestor actrițe, trecută de tinerețea triumfătoare și lipsită de frumusețe spectaculoasă, stă, ca și la Boris Andreev, a cărui replică feminină pare să fie, tocmai în faptul că aduce pe ecran un anume tip de talent: talentul omeniei. La acești actori — ca și la Spencer Tracy, Alexei Batalov, Anna Magnani, Jan Veych și alții — nu ne interesează dacă nasul sau gura sînt tăiate după canoanele clasice. Îi iubim și-i admirăm pentru acea lumină frumoasă a îngăduinței, a înțelepciunii, a omeniei care vine dinăuntru și le stăruie mereu pe față, trezindu-ne nevoia de a ne întoarce iar și iar la dinșii ca la o certitudine.

După „Mătușa cu violete”, am reîntîlnit-o pe Nina Sazonova în „Există un asemenea flăcău”, „Casa noastră” și „Femeile”. Am revăzut-o cu plăcere de fiecare dată și tot de fiecare dată jocul ei sobru și natural, practicat

cu maximă economie de mijloace, putere de concentrare și tact artistic. ne-a făcut să ne amintim de butașa plină de adevăr a unui poet: „Talentul este singura noutate întotdeauna nouă”

Iulia Scutaru

MUZICĂ

Cîntecele lui Escudero

Leni Escudero a devenit un profesionist al cîntecului în 1962. Azi este considerat unul dintre cei mai talentați tineri autori și interpreți francezi; recunoaștere pe care i-au acordat-o și maestrul șansonetei — Maurice Chevalier și Charles Trenet.

De fel e din Spania, fiu de țigani tăietor de păduri. De la străbunii țigani a moștenit nu numai temperamentul tumultuos, pielea smeadă, ochii arzători, ci și o nepotolită sete de necunoscut. Pînă la 34 de ani a bătut multe drumuri și a făcut de toate. Dar mai ales a scris versuri. Pretutindeni. Despre tot ce-a văzut. Versurile fac parte din ființa lui, ele dau glas sentimentelor, revoltelor și bucuriilor lui. Rugat de un gazetar francez să indice o trăsătură negativă a caracterului său, Leni Escudero a răspuns: „Intoleranța față de nedreptate”. „Și ce trăsătură o socotiți pozitivă?” „Intoleranța față de nedreptate”.

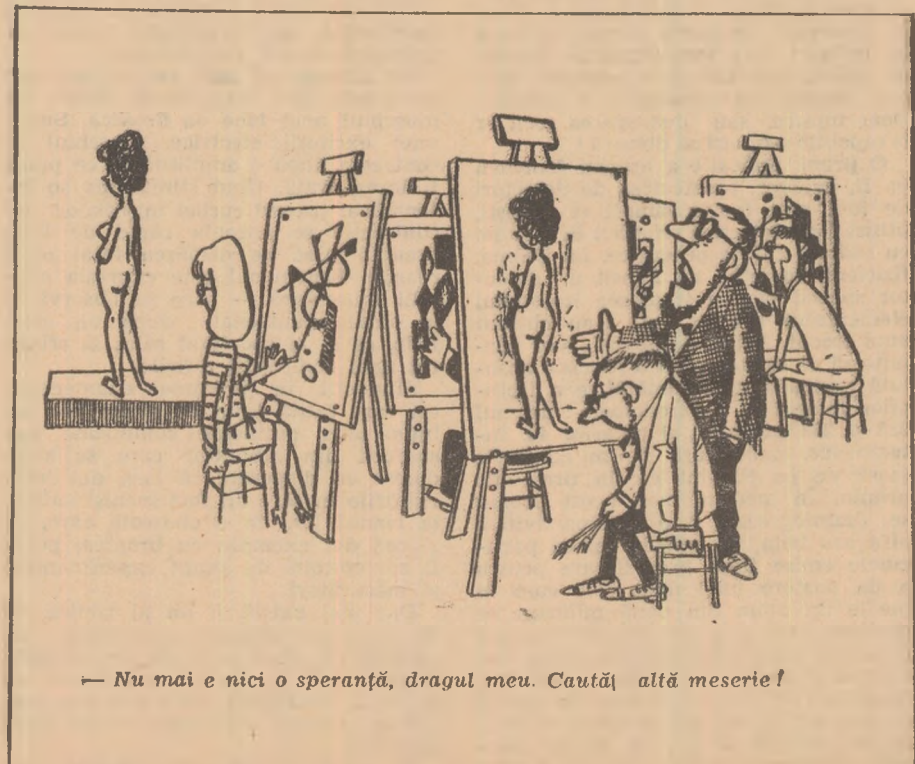
Intr-adevăr, revolta, neîmpăcarea cu nedreptățile vieții răsună în toate versurile și melodiile, pe care Escudero le compune el însuși. Cîntece ca „Statuia” și „Rachel” sînt pătrunse de dramatism, de pasiune și de o expresivitate atît de mare încît spectatorii le înțeleg fără a cunoaște limba — le înțeleg cu inima.

Turneele l-au purtat pe cîntăreț prin multe țări. Recent el a vizitat Uniunea Sovietică unde a susținut un număr de recitaluri, care au relevat publicului un Escudero fie revoltat, fie liric și gingaș, fie trist fiindcă a trecut dragostea și locul verii l-a luat toamna mohorîtă, fie exuberant fiindcă viața e totuși frumoasă, și vine din nou primăvara și din nou înfloresc florile și dragostea.

„Cîntecul ritmic „În jurul lumii” — scrie cronicara E. Terskaia în „Sovetskaia Kultura” — nu l-ar lăsa indiferent nici pe cel mai inveterat flegmatic. Cîntecul debordează de temperament țigănesc, de dragoste de viață.”

Să ne mai oprim la încă un cîntec al lui Leni Escudero — „Mamei”. Nu știu de ce îmi vine să scriu acest cuvînt cu litere mari. Nu numai fiindcă mama e scumpă și sfîntă pentru noi toți. Sînt zile cînd simți nevoia să-ți ascunzi capul în poala ei bună și caldă și, ca în copilărie, să uiți de toate, fiindcă alături o ai pe mama, care te iartă, și te apără, și te înțelege. Escudero cîntă emoționant despre toate acestea. „Mamei” este cîntecul unei inimi mari.

Leni Escudero a adus în Moscova hibernală căldura și lumina solară a cîntecelor sale.”

— Nu mai e nici o speranță, dragul meu. Caută altă meserie!

arta

In căutarea lui Ostap Bender

Regizorul Mihail Șvețer, autorul „Invierii”, se pregătește să ecranizeze la „Mosfilm” binecunoscutul roman al lui Ilia Ilf și Evgheni Petrov, „Viștelul de aur”. Cineaștii a lăsat de o parte prima carte a ciclului, „12 scaune”, din mai multe motive. Primul este acela că socotește cele două romane absolut independente, cu subiectele, problemele și ideile lor, astfel că integritatea viitorului film nu este amenințată. În al doilea rând, pentru că „Viștelul de aur” i se pare o operă mai matură din punctul de vedere al marii literaturi. Și, în al treilea rând, pentru că e mai aproape de vremea noastră. Dacă „12 scaune” este o satiră la adresa moralității și năvălurilor neprietenilor și a „foștilor”, „Viștelul de aur”, care descrie anii primului cincinal, pune, după părerea lui Mihail Șvețer, probleme actuale și azi prin acuitatea lor.

Regizorul e conștient că sarcina pe care și-a asumat-o nu va fi ușoară. Romanul lui Ilf și Petrov se bucură de o neobișnută popularitate. Ca în cazul tuturor marilor opere ecranizate, spectatorii vor fi deci de două ori mai exigenți. Evitând formula transpunerii libere a romanului în limbajul cinematografic, Șvețer intenționează să aducă totuși un punct de vedere propriu, lăsându-i autori pe Ilf și Petrov.

Regizorul va colabora cu aceeași echipă cu care a făcut „Invierea”: regizor secund S. Milkina, operator S. Poluanov, scenograf A. Freidin, compozitor G. Sviridov.

Distribuția încă nu-l definitivată. Deocamdată au fost aleși interpreții pentru rolurile lui Șura Balaganov, Adam Kozlovici, Mihail Panikovski, Alexandr Koreiko, Zosea. Dar Ostap Bender n-a fost încă găsit. Deși numărul pretendenților — actori cunoscuți și necunoscuți — este mare, căutările continuă. E interesant de subliniat că publicul sovietic participă foarte activ la găsirea celui care va deveni pe ecran „marele maestru al combinațiilor”. Pe adresa studioului și a regizorului au sosit și continuă să sosească scrisori în care se fac propuneri și se dau sfaturi și sugestii.

Omul cu aparatul

Roman Karmen, unul dintre marii cineaști documentariști sovietici ai timpului nostru, a împlinit 60 de ani. Din ei, mai bine de patruzeci i-a închinat activității neobosite de regizor și operator cinematografic, de scriitor și publicist pasionat.

Dar alegându-și calea grea de povestitor cu aparatul de filmat și cu condeiul, Karmen nu s-a mulțumit niciodată să fie doar un cronicar care fixează evenimente. Caracterul și temperamentul lui artistic respingeau categoric această poziție. În toate filmele documentare, în tot ce le-a spus oamenilor ca scriitor și publicist, el este alături de eroii lui, participă activ la munca și lupta lor.

„Munca” și „lupta” nu sînt aici niște imagini goale de conținut. Cînd în Uniunea Sovietică a început colectivizarea, tînărul operator Roman Karmen, care abia bătea la porțile creației de sine

stătătoare, a colindat țara în lung și în lat însoțit de un aparat mare, greu și incomod, cum erau pe atunci camerele de luat vederi, fixînd pe pliculă pagini de importanță istorică din viața poporului său. Industrializarea țării a găsit în el același cronicar activ și pasionat, prezent la Moscova, unde se născă construcția de mașini, sau în Karakum, în Siberia sau în plină Caspică, unde immortaliza eroismul petroliștilor azerbaidjeni, care silesc marea să-și deschidă rezervoarele de țitei.

Dar spiritul călător, conștiința de cetățean al epocii sale l-au purtat pe Roman Karmen și peste hotarele Uniunii Sovietice. Lupta eroică a Spaniei revoluționare i-a inspirat cadre zguduitoare, pline de durere și revoltă. După al doilea război mondial, ale cărui fronturi l-au văzut în prima linie cu nelipsitu-i aparat, a fost prezent printre neînfricării luptători ai Vietnamului revoluționar și în Cuba care își izgonea dictatorul singeros, intrînd în familia țărilor socialiste.

De-a lungul celor patru decenii, acest om uscățiv, zvelt, cu părul încăruntit de timpuriu și ochi albaștri atotvăzători, a fost întotdeauna acolo unde se scriau pagini importante ale istoriei epocii noastre dramatice. Cu ochii obiectivului lui Roman Karmen, neobosit călător și căutător, zeci de milioane de oameni au putut vedea multe din evenimentele istoriei universale a ultimelor decenii, au putut cunoaște viața, traiul, particularitățile multor popoare.

Actorii N. Merzlikin și N. Nikitina într-o scenă din filmul „Dis-de-dimineață”, o nouă producție a studioului „Mosfilm”.

Academicianul și aventura

Primăvara trecută, în Uzbekistan a intrat în funcțiune o nouă mină de aur, cu zăcăminte foarte bogate, în regiunea Muruntau.

După ce specialiștii și-au făcut datoria, după ce prima cantitate de metal a fost scoasă la lumina zilei, a venit rîndul cineaștilor uzbeki. Aceștia, evident, au creat o versiune proprie despre descoperirea aurului, dar zborul fanției lor nu s-a îndepărtat prea mult de terenu realului, fiindcă a fost înțeles în frîu de autorul scenariului, o prominentă figură a științei uzebe: academicianul A. Akramhodgeev, directorul Institutului de gaze și geologie din Tașkent.

Savantul a adus nu numai competența și autoritatea sa ci și o imaginație fecundă — calitate extrem de importantă pentru un film de aventuri. Căci un astfel de film va fi „leșit din noapte”. În structura lui, episodul descoperirii aurului va constitui doar punctul de plecare. De aici, ca în orice film de aventuri, acțiunea se va complica, va primi nenumărați afluenți, va face incursiuni adînci în timp și spațiu.

Iată, de exemplu, cum debutează filmul. Un grup de arheologi studiază o veche cetate uzbekă, care a fost cîndva asediată de mongoli. Intre zidurile ei arheologii găsesc săbii și săgeți ale că-

ror vîrfuri sînt făcute dintr-un aliaj compus din cositor și aur. Acest detaliu îi conduce firesc la presupunerea că în apropiere trebuie să existe zăcăminte de aur. Geologii iau locul arheologilor și căutarea începe.

Aceasta este o linie a filmului. Alta, pornind tot de la prezent, se întoarce cu veacuri în urmă, la timpul (secolul VIII) cînd cetatea, condusă de frumoasa și neînfricată împărăteasă Gulmalik, a opus o eroică rezistență asediaților tătari.

După cum se vede, filmul de aventuri al academicianului uzbek se anunță palpitant.

Iulia Scutaru

MUZICĂ

Cîntecele lui Escudero

Leni Escudero a devenit un profesionist al cîntecului în 1962. Azi este considerat unul dintre cei mai talentați tineri autori și interpreți francezi; recunoaștere pe care i-au acordat-o înșiși maeștrii șansonetei — Maurice Chevalier și Charles Trenet.

De fel e din Spania, fiu de țigan tăietor de păduri. De la străbunii gitanii a moștenit nu numai temperamentul tumultuos, pielea smeadă, ochii arzători, ci și o nepotolită sete de necunoscut. Pînă la 34 de ani a bătut multe drumuri și a făcut de toate. Dar mai ales a scris versuri. Pretutîndeni. Despre tot ce-a văzut. Versurile făc parte din ființa lui, ele dau glas sentimentelor, revoltelor și bucuriilor lui. Rugat de un gazetar francez să indice o trăsătură negativă a caracterului său, Leni Escudero a răspuns: „Intoleranța față de nedreptate”. „Și ce trăsătură o socotiți pozitivă?” „Intoleranța față de nedreptate”.

Intr-adevăr, revolta, neimpăcarea cu nedreptățile vieții răsună în toate versurile și melodiile, pe care Escudero le compune el însuși. Cîntece ca „Statuia” și „Rachel” sînt pătrunse de dramatism, de pasiune și de o expresivitate atât de mare încît spectatorii le înțeleg fără a cunoaște limba — le înțeleg cu inima.

Turneele l-au purtat pe cîntăreț prin multe țări. Recent el a vizitat Uniunea Sovietică unde a susținut un număr de recitaluri, care au relevat publicului un Escudero fie revoltat, fie liric și gingaș, fie trist fiindcă a trecut dragostea și locul verii l-a luat toamna mohorită, fie exuberant fiindcă viața e totuși frumoasă, și vine din nou primăvara și din nou înfloresc florile și dragostea.

„Cîntecul ritmic „In jurul lumii” — scrie cronicara E. Terskaia în „Sovetskaia Kultura” — nu l-ar lăsa indiferent nici pe cel mai inveterat flegmatic. Cîntecul debordează de temperament țigănesc, de dragoste de viață.

Să ne mai oprim la încă un cîntec al lui Leni Escudero — „Mamei”. Nu știu de ce îmi vine să scriu acest cuvînt cu litere mari. Nu numai fiindcă mama e scumpă și sfîntă pentru noi toți. Sînt zile cînd simți nevoia să-ți ascunzi capul în poala ei bună și caldă și, ca în copilărie, să uiți de toate, fiindcă alături o ai pe mama, care te iartă, și te apără, și te înțelege. Escudero cîntă emoționant despre toate acestea. „Mamei” este cîntecul unei inimi mari.

Leni Escudero a adus în Moscova hibernală căldura și lumina solară a cîntecelor sale”.

PORTRET

Nina Sazonova

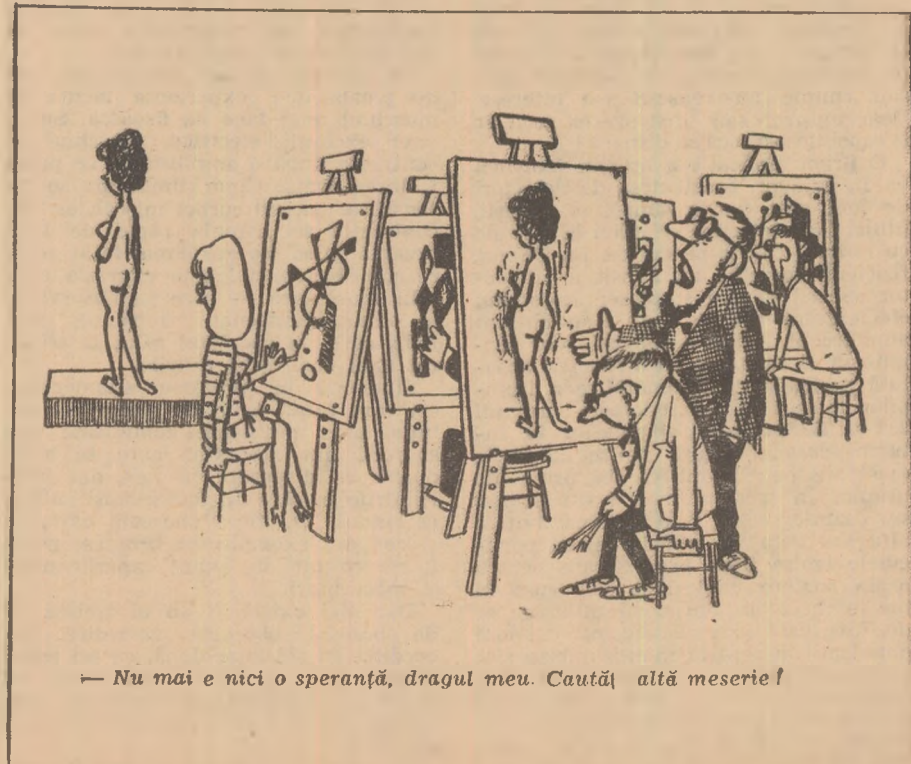
Cinematograful n-a cunoscut-o fi-nără pe Nina Sazonova. Primul ei film l-a făcut cînd era actriță de teatru cu experiență și o femeie matură. Asta s-a întîmplat acum cîțiva ani, datorită regizorului debutant Pavel Liubimov, care a adus-o pentru înfrînă oară în fața camerei de luat vederi. Cu un fler care nu s-a dezmințit de atunci, Liubimov făcea o prețioasă achiziție pentru ecranul sovietic.

Filmul a fost un scurt metraj: „Mătușa cu violete”. Nina Sazonova, turistă în Bulgaria, era sortită de scenariu să treacă la început nebăgată în seamă cu pălăria-i caraghioasă și demodată, împodobită cu violete, în grupul în care străluceau fete frumoase și băieți moderni. Rolul ei începea abia de la un anumit moment.

Dar nu s-a întîmplat așa — și probabil că exact acest efect l-a scontat și tînărul regizor. Inima spectatorilor s-a încălzit chiar de la început pentru „mătușa cu violete”, pentru fața ei parcă cunoscută, simplă și bună, cu privirea puțin tristă, fiindcă au recunoscut în ea pe una din acele femei care, anonime și neobosite, îngăduitoare cu ceilalți și severe numai cu ele însele, duc greul existenței și în perioade calme și în perioade zbuciumate; una din acele femei cărora li se adresează, în primul rînd, omagiul cuprins în vorbele „sarea pămîntului”.

Explicația prizel la public a acestei actrițe, trecută de tinerețea triumfătoare și lipsită de frumusețe spectaculoasă, stă, ca și la Boris Andreev, a cărui replică feminină pare să fie, tocmai în faptul că aduce pe ecran un anume tip de talent: talentul omeniei. La acești actori — ca și la Spencer Tracy, Alexei Batalov, Anna Magnani, Jan Vercy și alții — nu ne interesează dacă nasul sau gura sînt tăiate după canoanele clasice. Îi iubim și-i admirăm pentru acea lumină frumoasă a îngăduinței, a înțelepciunii, a omeniei care vine dinăuntru și le stăruie mereu pe față, trezindu-ne nevoia de a ne întoarce iar și iar la dinșii ca la o certitudine.

După „Mătușa cu violete”, am reîntîlnit-o pe Nina Sazonova în „Există un asemenea flăcău”, „Casa noastră” și „Femeile”. Am revăzut-o cu plăcere de fiecare dată și tot de fiecare dată jocul ei sobru și natural, practicat

— Nu mai e nici o speranță, dragul meu. Caută! altă meserie!

arta

a

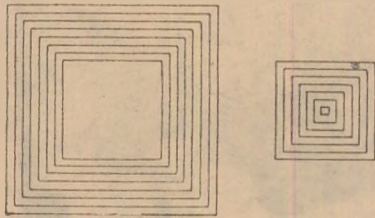
OPTICĂ

Care-i mai mare?

Iluziile optice geometrice sînt prezentate adesea doar ca o distracție, un fel de joc de societate cu care să se petreacă cîteva ore. Prea puțini își dau seama că ele au o reală importanță în știință, prin erorile de apreciere la care dau naștere mai cu seamă în laboratoarele de fizică și biologie. Natural că aceste greșeli survin numai cînd se evaluează vizual o lungime, un unghi, o curbura etc. și sînt corectate de îndată ce se recurge la un instrument de măsură.

Asemenea erori se datoresc unui defect de observație peste care se adaugă o interpretare psihologică greșită. Interesant este faptul că orice persoană

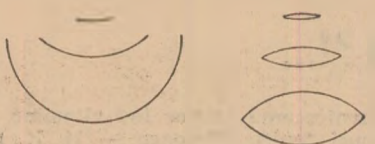
talei, aprecierea eronată se datorește și faptului că privirea ne este atrasă de partea principală a obiectului —

5

calota — și astfel trecem oarecum cu vederea borul.

O altă categorie importantă este a iluziilor născute din convergența și divergența unor linii. Orizontalele din fig. 3 sînt egale; totuși cea de sus pare mult mai scurtă din cauza virfurilor de săgeată convergente care ne limitează câmpul vizual. Această iluzie s-a dovedit a incurca mai cu seamă pe cristalografi și pe biologi. Iată schema unui

6

animal (să zicem un artropod), cu mai multe perechi de picioare, conform căreia corpul ar fi mai umflat la mijloc (fig. 4). De fapt toate orizontalele care prefigurează inelele trupului sînt identice, iluzia fiind creată de unghiurile diferite pe care le fac picioarele. Biologul care lucrează cu material viu, greu de măsurat, riscă să cadă destul de des victima acestei iluzii.

Tot biologul poate fi indus în eroare și de aspectul diferit al unor părți din

7

corpul obiectelor sale de studiu, căci suprafețele cu un model oarecare par mai mari decît cele goale. De aceea, în fig. 5 pătratul plin din dreapta pare mai mare decît pătratul alb din interiorul desenului din stînga.

Fizicienii și toți cei care lucrează cu lentile sau oglinzi concave și convexe trebuie să fie atenți la iluziile născute din curbura. Cu cît un arc este mai scurt, cu atît pare mai mare raza sa de curbura. Dovadă fig. 6, în care de fapt toate arcurile și lentilele au fost desenate cu aceeași deschizătură de compas.

Sînt aproape o sută de ani de cînd Helmholtz a atras atenția asupra iradiaziei luminii din zonele deschise spre cele întunecate. Cu alte cuvinte lumina „revărsîndu-se” din pătratul alb (interior, dreapta) îl face să pară mai mare decît cel negru (interior, stînga), ceea ce nu corespunde realității (fig. 7). Mecanismul fiziologic al acestei iluzii nu este încă lămurit. S-ar putea ca fenomenul să se petreacă cu adevărat în cristalinul sau retina ochiului care privește, după cum s-ar putea să fie datorit doar difuziunii luminii, ceea ce ar corespunde cu observația că iluzia nu se produce decît în lumină puternică.

BOTANICĂ

Dragoste și ură vegetală

Se știe că frunzele de stejar distrug de la distanță agenții dizenteriei și febrei tifoide, acele coniferelorucid

baccilii difteriei, usturoiul face să piară o serie de bacterii și ciuperci. În toate aceste împrejurări intervine acțiunea fitoncidelor, a substanțelor antimicrobiene aflate în seva plantelor. Atunci cînd se volatilizează, ele pătrund în atmosferă, sol sau apă. Secreția fitoncidelor, proprietate caracteristică vegetalelor superioare s-a perfecționat pe măsura evoluției, în lupta cu milioanele de microorganisme care, depunîndu-se pe frunze, încercă să le folosească drept hrană. Plantele au căpătat în decursul vremurilor însușirea de a se autosteriliza, fitoncidele constituind factorul esențial al imunității lor naturale, conform teoriei elaborate de profesorul Verdevski.

Selecția bazată pe proprietățile fitoncidelor dă rezultate excelente și cercetătorii au și început să folosească substanțele bactericide ale unor plante pentru a trata semințele altora. Microbiologii din Kiev au reușit să folosească, între altele, aproximativ treizeci de preparate fitonice. Arenarina, extrasă din siminocul galben, împiedică înmulțirea agenților cancerului bacterian al roșiilor și stimulează creșterea și dezvoltarea fructelor.

În ultimul timp, s-a stabilit că, prin mijlocirea fitoncidelor, plantele se influențează între ele. Așa a luat ființă o nouă disciplină, biocenologia chimică, care se ocupă de studiul influențelor chimice reciproce ale organismelor vegetale. Nu e exagerat dacă susținem că plantele manifestă unele fațete de celelalte afecțiuni, ură sau indiferență. De pildă, pelinul împiedică dezvoltarea inului sau foselei aflate la o distanță de cîteva centimetri de el, substanțele volatile ale plopului tremurător au o acțiune nefastă asupra stejarului, în timp ce fitoncidele ovăzului și secarei stimulează germinarea granulelor de polen ale lucernei.

În fața cercetătorilor s-au ridicat numeroase probleme legate de agricultură: însămînțările mixte, rolul fitoncidelor în formarea solurilor, dezvoltarea și fertilitatea culturilor, respingerea sau atragerea de către plante a dăunătorilor etc. etc. Nu este departe timpul, afirmă oamenii de știință sovietici, cînd fitoncidele vor putea fi folosite la sporirea rezistenței de graminee sau alte plante folositoare. Dar pădurile, pășunile și stepele mai ascund și alte surprize. S-a descoperit că în pădurile de pini sau de cedri, de pildă, aerul este practic sterilizat oricare ar fi latitudinea, că un hectar de conifere emană în 24 de ore aproximativ patru (și uneori pînă la 30) kilograme de fitonice volatile, și că un hectar de pădure obișnuită produce aproape 2 kg pe zi, cantitate suficientă pentru a „steriliza” un mare oraș.

Pediatrul M. Komarova a ajuns la concluzia că ramurile de conifere, amplasate în creșa unde lucrează, reduc considerabil numărul microbilor și că un preparat extras din conifere și volatilizat chiar în cantități mici distruge stafilococul auriu, streptococul hemolitic, precum și agenții tusei convulsive și difteriei. Chimista A. Begteareva a constatat că substanțele degajate de plante din familia mirtului, deși într-o cantitate infim de mică, sînt capabile să ucidă baccilul tuberculozei.

Aparat pentru măsurarea cu precizie a conținutului în apă și a densității soluțiilor. La baza construcției lui se află două fenomene: încetinirea neutronilor rapizi în apă și difuziunea radiațiilor gamma. În întregime transistorizat și ușor transportabil, el se prezintă, între altele, ca un prețios auxiliar în activitatea agronomilor.

TEHNICA

FIZICĂ ATOMICĂ

„B. O. R. 60“

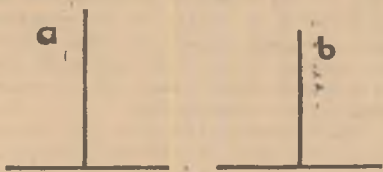
Recent a fost adoptată o hotărîre privind construirea în cadrul Institutului de cercetări atomice din regiunea Ulianovsk a unui reactor cu neutroni rapizi „BOR-60” cu caracter experimental. Instalația va avea o putere de 60 000 de kilowați și va intra în funcțiune în cursul anului 1968. Scopul pentru care a fost proiectat reactorul este de a permite oamenilor de știință să verifice principalele soluții tehnologice și constructive ce le vor folosi în proiectarea viitoarelor reactoare cu neutroni rapizi și cu sistem de răcire cu natriu.

Primul reactor atomic cu neutroni rapizi a fost construit în U.R.S.S. în 1955. După numai trei ani a fost dat în funcțiune un reactor de același tip cu o putere de 5 000 de kilowați. Numeroși fizicieni sovietici și din alte țări au ajuns în ultimii ani la concluzia că în fața reactoarelor cu neutroni rapizi se deschid mari perspective. În aceste reactoare se pot obține vapori cu parametri energetici — presiune și temperatură — înalți, sporind astfel randamentul instalațiilor și reducînd considerabil costul energiei electrice produse. Se știe că în reactoarele cu neutroni rapizi cantitatea de combustibil nuclear realizată prin fisiunea acestuia întrece cantitatea de combustibil „ars”. Este, deci, vorba de un randament destul de înalt ceea ce reprezintă, de altfel, cea mai importantă caracteristică a instalațiilor de acest tip.

Dar să revenim la „BOR-60”. Noul complex va fi alcătuit dintr-un reactor cu circuite cu sodiu, generatoare de abur, o sală a turbinelor și mai multe instalații experimentale de încercare a materialelor pentru diferite tipuri de reactoare. Reactorul „BOR-60” va funcționa după o schemă cu trei circuite. Pentru transportarea căldurii din zona activă va fi folosit sodiul lichid încălzit pînă la 600 grade Celsius.

Particularitățile de construcție ale reactorului îi asigură funcționarea neîntreruptă pe o perioadă lungă, ceea ce se impune mai ales în încercarea elementelor exotermice la arderea completă. Reîncărcarea reactorului se va realiza cu ajutorul unei mașini speciale iar comanda și controlul le va executa un sistem de comandă și protecție.

Varietatea de probleme pe care le vor rezolva fizicienii cu ajutorul reactorului „BOR-60” le va permite să aleagă soluții optime pentru protejarea de noi instalații energetice atomice.

1

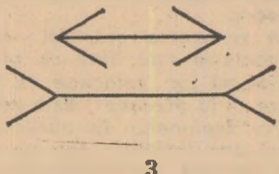
neavizată, chiar un om de știință priceput sau un artist talentat, avînd un ochi perfect, cu un dezvoltat simț al proporțiilor și cunoscînd regulile perspectivei, este păcălit de figurile pe care le vom prezenta.

Cea mai simplă și mai cunoscută conține doar două linii, una orizontală și cealaltă verticală, perpendiculară pe prima (fig. 1 a și 1 b). Intr-unul din

2

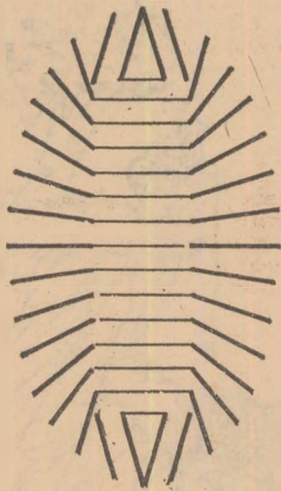
desene cele două linii sînt egale. În care? S-ar părea că în 1 b și toată lumea judecă astfel. Cu ajutorul unei rigle veți constata însă că liniile din 1 a sînt egale, deși s-ar zice că perpendiculara e mult mai lungă. Această iluzie este creată în mare măsură de împărțirea orizontalei în două, ceea ce o face să arate mai scurtă. Parțial impresia a fost explicată printr-un mecanism fiziologic: diferența de putere dintre mușchii verticali și orizontali ai ochiului. În practică s-a observat de

3

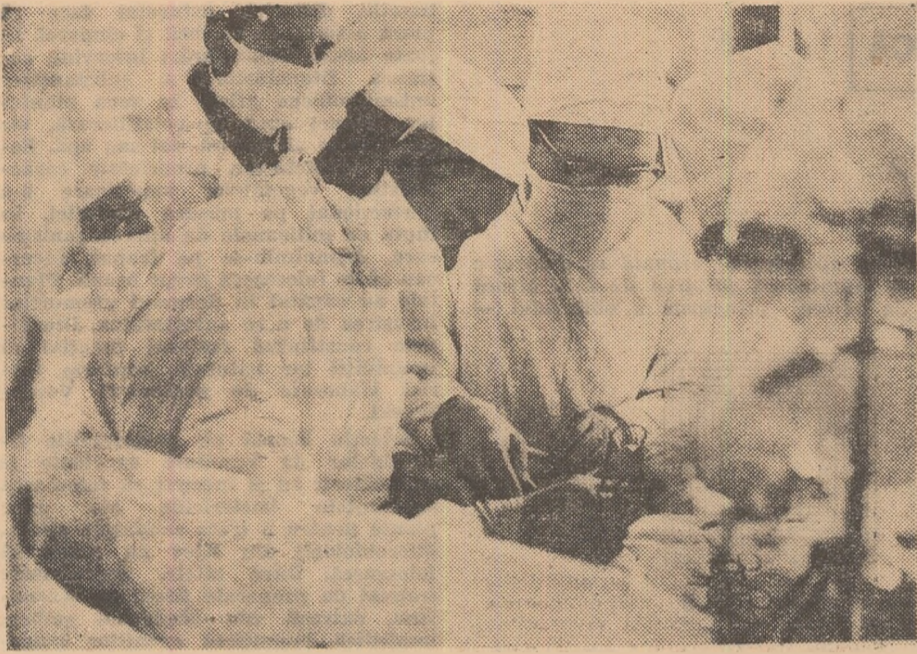
altfel că muncitorii forestieri subestimează întotdeauna lungimea unui copac doborît și aproape niciodată pe a unuia în picioare.

O variantă nișel mai complicată este jobenul din fig. 2. Imaginea din dreapta

4

a fost elaborată de un desenator foarte priceput: așa vedea el un joben cu borul egal cu înălțimea, calotei. Orișt ar părea de necrezut, imaginea din stînga, obținută cu ajutorul riglei, este cea pe care o dorea desenatorul. Se pare că aci, pe lângă împărțirea orizon-

Chirurgul Nikolai Lebedev în timpul unei operații la spitalul clinic din Moscova.

TEMĂ DE SEZON

Gripă sau răceală?!...

Este vreo deosebire între gripă și răceală? În lumina cunoștințelor actuale, diferența dintre cele două grupe de afecțiuni a fost definitiv precizată. Într-adevăr este vorba de două categorii de boli, cu etiologie și simptomatologie proprie.

Gripa epidemică este provocată de câteva tipuri de virusuri, clasificate în ordine alfabetică: A, B, C, D. Cel mai adesea virusul este pneumotrop, adică are o „predilecție” deosebită pentru căile respiratorii inferioare (plămâni).

În răceala comună sau „catarul sezonier”, care îmbracă mai multe forme (guturai, rinoree, faringită, laringită etc.) virusul nu este întotdeauna prezent în nas și faringe. Se găsește în schimb microbi ca bacilul Pfeiffer, pneumococul, streptococul hemolitic și alții. O formă specială a răcelii comune, al cărei agent patogen este totuși un virus, e guturaiul.

Izbuclirea epidemiei de gripă nu depinde neapărat de anotimpul rece, deși uneori ea cuprinde multe țări, dacă nu tot globul (pandemie). În schimb, catarul sezonier, cum îl arată și numele, e strins legat de perioada de toamnă și iarnă, epidemia apărând deseori la schimbări bruște de temperatură, de obicei cînd vremea e rece sau schimbătoare. Contagiozitatea și răspîndirea catarului sezonier e mai mică decît a gripei.

Factorul „răceală” care nu are o importanță determinantă în gripa epidemică este cauza principală a catarului sezonier.

Cum se prezintă clinic cele două grupe de boli? În gripă, debutul e de obicei brusc, cu frison, febră, stare generală alterată, dureri musculare și cefalee. Adesea apar complicații pulmonare, mergînd pînă la bronșită sau pneumonie.

Catarul sezonier sau „răceala” sau guturaiul sînt caracterizate mai ales prin simptome de inflamație a căilor respiratorii superioare, mai mult sau mai puțin intense: secreție nazală, răgușeală, strănut, amigdalită și faringită cu exudat, uneori tuse cu expectorație mucoasă. Febra lipsește de cele mai multe ori sau e puțin ridicată.

În gripă, repausul la pat este obligatoriu și tratamentul simptomatic va fi mai energic. Răceala, dacă nu este însoțită de febră, poate fi „dusă pe picioare”, deși cel mai indicat este și în acest caz izolarea bolnavului.

Tratamentul este în ambele cazuri simptomatic, neexistînd încă o terapie specifică, etiologică. El are drept scop combaterea febrei (antitermice), a durerilor (antinevralgice), a tusei (siropuri expectorante) și dezinfectia nasului (colargol, 1 la sută sau soluții cu sulfatazazol și ser fiziologic). Pentru mărirea rezistenței organismului se recomandă vitamina C în doze mari, vitamina A și complex B, precum și stimulatoare ale reacțiilor imunologice (Polidin — N. R.), 1—2 fiole intramusculare zilnic, timp de 2—6 zile.

Nu numai complicațiile vor fi tratate cu antibiotice și sulfamide și aceasta cu avizul medicului.

Cum atît catarul sezonier, cît mai ales gripa, lasă o stare de astenie, în

convalescență se vor lua vitamine, siropuri tonice (Hecogen — N. R.) și eventual se vor administra injecții cu stricnină.

Dr. Z. A. Barski

E BINE SĂ ȘTIM

Virtuțile mierii de albine

Puține alimente naturale sînt atît de complexe și bogate în factori nutritivi ca mierea de albine. Mierea dă organismului 3 200 calorii pentru fiecare kilogram consumat, valoarea calorică echivalentă cu cea a 60 de ouă sau 7 kg brînză sau 16 kg roșii sau 6 kg lapte sau 2 kg pește. Despre miere se poate vorbi ea despre un aliment-medicament care conține glucoză și fructoză, săruri minerale și vitamine, acizi organici și albumină vegetală, fermenți și stimulente biogeni prețioși. Aceste componente au o influență binefacătoare asupra întregului organism, întărind sănătatea și mărind rezistența împotriva infecțiilor.

Plăcută la gust, mierea poate și trebuie să fie consumată atît de copii cît și de adulți, fie simplă, fie ca adaos la diferitele mîncăruri cum ar fi grișul sau orezul cu lapte, compoturile, gelatinele, prăjiturile etc.

Ca „medicament”, mierea de albine se recomandă pentru fortificarea organismului în toate stările de denutriție, astenie, convalescență, lipsă de poftă de mîncare, sechele după hepatită, nefrită etc.

Asupra pielii, mierea are o acțiune de tonificare, făcînd-o mai rezistentă și ferind-o de îmbătrînirea prematură.

Iată cîteva rețete de băuturi, creme și măști cu miere, ușor de preparat, pentru diferite nevoi.

În constipație, se recomandă să se bea dimineața pe stomacul gol, un pahar cu apă cu două linguri de miere. În stările nervoase ca și în isomnii se va bea seara, înainte de culcare, un ceai de tei în care s-au dizolvat două linguri de miere.

O altă băutură reconfortantă pentru astenici se face astfel: se stoarce o portocală (sau jumătate de lămîie) și în zeama obținută se bate un gălbenuș de ou, apoi se adaugă o lingură sau două de miere, după gust.

Pentru femeile care au pielea obrazului uscată este utilă următoarea cremă de miere: miere 10 g + lanolină 15 g + ulei de parafină (pentru uz intern) 25 g + ceară 14 g + unt de cacao 5 g. Se poate folosi de asemenea cu bune rezultate o mască făcută dintr-un gălbenuș de ou frecat cu o linguriță de untdelemn și o linguriță de miere. Mască se întinde pe față și pe gît și după 20 de minute se spală cu apă caldă.

Femeile cu porii dilatați și tenul gras pot folosi o mască astrîngentă făcută

din 25 g drojdie de bere care se diluează mai întîi în puțină apă, după care i se adaugă 1½ linguriță zeamă de lămîie și o linguriță de miere. Această mască albește pielea și strînge porii. Ea se păstrează pe față 15-20 de minute și se scoate cu apă caldă, după care obrazul se clătește cu apă rece.

Dr. Galina Romanovna

CUM NE HRĂNIM

Erori mici, efecte mari

— Cite ceva despre tehnica gastronomică —

Nu numai calitatea și cantitatea alimentelor, ci și modul lor de preparare au o influență asupra sănătății noastre. Din păcate, în acest domeniu, al „tehnicii gastronomice” mai stăruie numeroase erori și prejudecăți.

„Tradiționalul” rîtaș de care se abuzează mai ales în mîncărurile cu sos și chiar supe s-a dovedit un redutabil dușman al stomacului și ficatului. Este adevărat că rîtașul dă mîncării un gust picant. Dar folosind exact aceleași componente și schimbînd numai tehnica culinară, putem obține o mîncare tot atît de gustoasă și de hrănitoare și, în plus, nenocivă. Gospodinei îi va fi mult mai ușor dacă, în locul vechii metode de preparare a rîtașului prăjit, va desface o linguriță de făină într-o lingură de apă rece, pe care o va pune să fiarbă în sucul de roșii. Untdelemnul necesar va fi adăugat abia la urmă compoziției.

Ceapa, pentru a fi mai ușor suportată, trebuie fiartă separat și după aceea tocată. Astfel preparată ea nu-și pierde gustul, pe care noi îl dorim în sos, în schimb cedează apei de fierbere, toată iuteala. De reținut că prin prăjirea în grăsimi încinsă — așa cum cerea vechea rețetă de preparare a rîtașului — ceapa transformă sosul într-un preparat extrem de indigest. În plus prin încălzire grăsimile își pierd vitaminele — vitamina A în cazul grăsimilor animale și vitamina E din cele vegetale.

Chiar și gustoșii cartofii prăjiți pot fi preparați „dietetic” prin metoda așa-zisului „prăjit la rece” care constă în cufundarea alimentelor într-o „baie” de grăsimi rece pusă apoi la foc cu alimentul însuși. Cartofii sînt astfel prăjiți înainte ca grăsimile să ajungă la temperatura la care se produc substanțe de descompunere chimică (acroleină etc.) iritante pentru mucoasele digestive și indirect pentru vezicula biliară. „Prăjitul la rece” poate fi aplicat majorității preparatelor care necesită acest proces.

Pentru reducerea grăsimii animale din alimentație este bine ca pîleurile de legume să fie înlocuite cu soteuri preparate „à la grecque”. Este vorba de înăbușirea legumelor în untdelemn și în puțină apă fierbinte, într-un vas acoperit. Această metodă culinară este una din „armele” principale de luptă împotriva aterosclerozei, mai ales dacă se folosesc grăsimi vegetale, cu efect antiaterogen recunoscut.

Dr. M. I. Speranski

— E ora 11, trebuie să-ți vei doctoria!

Poșta medicului

BRINZA RAFILA — Sebeș, reg. Hunedoara: Pentru coșuri (foliculită) folosiți pomada Saprozan sau unguent cu aurcoiclină. Ca tratament ajutător, vitamina B complex (3—6 comprimate pe zi timp de 20—30 zile) sau drojdie de bere proaspătă 3 lingurițe pe zi, vitamina A (30.000—50.000 u. pe zi), vitamina C și vitamina F (50—150 picături de 3 ori pe zi).

F. N. — Craiova: Despre Yoga există în românește numai lucrări mai vechi, pe care le puteți găsi în principalele biblioteci din țară.

VALER VULCU — Piatra Neamț: 1) Nu ne putem pronunța asupra influenței pe care ar fi avut-o planta despre care ne scrieți. 2) În orice caz, nu considerăm că e vorba de ceva organic, ci de o stare funcțională. Pentru remedierea ei e nevoie de multă voință, răbdare și un tratament îndelungat cu fortifiante ale sistemului nervos (fosfobion, vitamina B₁, fortiss, ser neurotonic), extracte glandulare (epifizan) și sedative (bromoval, extraveral etc.), sub supravegherea medicală.

SANDA NICULESCU — București: 1) Rinita atrofică este o afecțiune rebelă la tratament în care nu există încă o terapie radicală. Pulverizatiile se pot face cu orice pulverizator iar spălăturile cu o seringă mare. Se poate încerca și un tratament chirurgical la un specialist. 2) Pentru deficiența circulatorie faceți un tratament, mai ales iarna, cu vitamina PP — 3 tablete pe zi în timpul meselor.

AURELIA FLORICĂ — București: Este desigur necesar să se intervină cu un tratament substitutiv. În perioada precoce a climacteriului este util tratamentul cu combinații estroandrogene (testosin, femandren, femovirin); în faza hiperhormonală (de regulă anul al II-lea) se va continua cu estrogeni, sub controlul medical.

CĂLIN ELENA — Com. Negrești: 1) Tenul uscat necesită o serie de îngrijiri: nu se vor utiliza pudre care contribuie la uscarea pielii și se va spăla fața cu apă cu adaos de borax (1/2 linguriță la un lighean cu apă).

Se va aplica în timpul zilei o cremă grasă nutritivă: Rp. Lanolină anhydrid 20 g + Butyr cacao 60 g + Colesterină 1 g + Stearină 10 g + Ol. olivar conserv., 60 g + Vitamina A fiole nr. II + Pantotenat de calciu fiole no. V. Seara se va îndepărta prin spălare, aplicînd apoi un strat proaspăt de cremă grasă. 2) Rimelul utilizat rațional nu e dăunător. 3) Nu mai e mare lucru de făcut; la căsătorie v-ați gândit?

Z. N. X — Făget: Vă recomandăm să vă adresați unui specialist endocrinolog.

DIMITRIE M. — Făget; **G. MIRCESCU** — București; **SANDU** și **SIMION** — Cluj: Veșnica problemă a căderii părului revine și în scrisorile dv. Am publicat articole, sfaturi pe această temă, din care reiese că o metodă sigură, universală, nu există. Desigur, încercări se pot face, dar eficacitatea lor este variabilă de la caz la caz. Vă recomandăm astfel: Romavit 6—8 tabl. pe zi înaintea meselor, repartizate în mai multe prize la intervale de 2-3 ore, vitamina A 2-3 fiole pe săptămînă, Coripan 1 fiolă de 500 u.i. pe zi timp de 15 zile pe lună și Gerovital H 3 1 fiolă de 3 ori pe săptămînă. Tratamentul va fi făcut minimum 3—4 luni, sub control medical.

RĂDULESCU ROMICĂ — București: Împotriva iritațiilor provocate de bărbierit se recomandă înmuierea prealabilă a pielii obrazului cu loțiunea: Rp. Sulf precip 5 g + Oxid de zinc 5 g + Camfor trit 1 g + Tragacanth 1,5 g + Aqua calcis ad 200 ml. După bărbierit se va folosi o soluție alcoolică-acidă conținînd 1 g acid salicilic dizolvat în 50 g alcool și 50 g apă. La sfîrșit veți pudra din abundentă barba îndepărtînd după cîteva minute surplusul de pudră.

COLYN — București; **FORUMBESCU NICOLAE** — București; **T.R.** — S.O.S. — Cluj: Citiți partea doua a răspunsului dat sub VALER VULCU — Piatra Neamț.

Îmbrățișarea pitonului

(Continuare din pag. 4-a)

Abia se potoliră aplauzele frenetice, abia încetară foșnetul rupților de hirtie și zornăitul monedelor zvirlite într-o cutiuță de fier folosită pentru chetă, când dresorul lansă o invitație neobișnuită :

— Dorește vreunul din stimații domni, aici de față, să încerce un număr cu pitonul ?

Invitația ne luă puțitul. „Stimații domni” nu prea se simțeau la largul lor. Ici-colo se făcură auzite glume răutăcioase la adresa lor. Toți deveniseră brusc foarte politicoși, oferindu-și amabil unul altuia înțietatea. Atunci, autorul acestor rînduri hotărî să-și încerce norocul și, smulgînd pitonul din mina dresorului, îl zvirlî stingaci pe umeri.

Țin neapărat să precizez că nu sînt un om din cale afară de curajos. Dar cu cîțiva ani în urmă, în timp ce scriam cartea „La vînătoare de șerpi veninoși”, am avut prilejul să mă deplasez de două ori în Asia Mijlocie și să urmăresc munca vînătorilor de șerpi, lucru care m-a ajutat să dobîndesc oarecare experiență, foarte modestă, ce-i drept, în acest domeniu.

Pitonii sînt puternici. Cum e și firesc, o forță deosebită au exemplarele mari. Nici un dresor din lume nu îndăruie unui piton să i se încolăcească

de trei ori în jurul taliei. O „îmbrățișare” din această îți poate frînge coastele. E adevărat că unii dresori folosesc un procedeu nu tocmai onest : prind de ceafă animalul și, dacă acesta începe să micșoreze inelul, îl strîng și ei fără milă de git. Dar asta înseamnă să înșeli publicul și să dai dovadă de cruzime față de animal.

În cazul meu pitonul nu era atît de mare ca să prezinte o primejdie reală. Ar fi putut, însă, să muște, căci reptilele de soiul lor au și acest urît obicei. Mărturisesc că odată am avut „fericirea” să simt pe pielea mea colții ascuțiți ai unui semen de-al lor

Spre norocul meu totul se sfîrși, însă, cu bine Pitonul mă „îmbrățișă” strîns iar eu, la rîndu-mi, l-am ținut cît am putut mai la distanță și, după cîteva pașnice îmbrățișări, ne despărțirăm ca doi buni prieteni.

Se știe că exemplul prost este molipsitor, așa încît pitonul a mai trecut prin brațele a încă doi moscoviți : inginerul constructor Sașa Lvovski și geologa Lia Kogarko...

Șoferul clacsona disperat. Autobuzul ieșise pe poarta hotelului. După ce mulțumirăm cu căldură dresorilor, ne urcarăm în mașină, spre a ne continua călătoria prin splendida țară asiatică.

Poșta redacției

CONSTANTIN DRULA — Craiova : Sîntem bucuroși că în revista noastră găsiți materiale care vă pasionează. În legătură cu solicitarea dumneavoastră, vă informăm că un articol despre acțiunea sovietică Leila Așadze, interpretă principală din filmul „Libelula”, vom publica într-unul din următoarele numere. În Uniunea Sovietică există patru metrouri : la Moscova, Leningrad, Kiev și Tbilisi. Despre cel din Moscova am publicat în repetate rînduri articole și informații.

I. GHELASE — București : Regretăm, dar nu putem folosi articolul trimis. Adresați-vă unei publicații de specialitate.

NATALIA BĂDARĂU — Com. Bivolari, reg. Iași : Relatările dumneavoastră sînt interesante. Nefiind însă în măsură să vă rezolvăm cererea, vă sfătuim să vă adresați muzeului regional din Iași care, probabil, dispune de o secție de numismatică și de specialiști în materie.

D. LUPĂNESCU — București : Ne bucurăm că ați primit numărul de revistă solicitat. Despre hărțile amiralului Piri Reis am publicat mai de mult un articol, de asemeni despre piramidele egiptene. În măsura posibilităților vom ține seamă de sugestiile dumneavoastră.

STOFE DE CALITATE LIBERTATEA
115 SIBIU
Bogate și variate sortimente de desene și culori

LUNA CADOURILOR
1-31 DECEMBRIE
TESĂTURI
galanterie
ARTICOLE P. MENAJ
cadouri utile și frumoase găsiți la
MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CĂPȘU

CAFEA — DULCIURI — BAUTURI FINE

vă oferă pe gustul dv.
magazinele cu raioanele specializate ale

O.C.L. „ALIMENTARA” RAIONUL 30 DECEMBRIE

CAFEA — DULCIURI — BAUTURI FINE : Bd. Magheru, 12—14.

CAFEA — DULCIURI : Calea Victoriei, 33—35

DELICATESE : Piața Amzei, 15

- BOMBONERIE :**
Bd. Bălcescu 3-5
- CAFEA—DULCIURI—BAUTURI FINE :**
Calea Victoriei 114
- CAFEA — DULCIURI :**
Calea Dorobanți 99
Strada M. Eminescu 17
Strada N. Beloiannis 8
Strada Batiște 5

